

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Філологічний факультет
Кафедра української літератури та компаративістики

Силабус курсу
Комунікативні технології пропаганди

Посилання на профіль викладача	https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/philolog/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/ualit https://onu-ua.academia.edu/EugenijDzhidzhora
Обсяг	Загальна кількість: кредитів 3; годин – 90;
Семестр, Рік	1 (осінній) 2024-2025
Дні, Час, Місце	за розкладом занять кафедри української літератури та компаративістики, ауд. 83
Викладач (-і)	<i>Джиджора Євген Володимирович</i> доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури та компаративістики
Контактний телефон	+380 67 4871091
E-mail:	dzhidzhora@gmail.com
Робоче місце	Філологічний факультет Французький б-р 24/26
Консультації	Очні консультації: 1 год., середа, 14.00-15.00 Онлайн-консультації: Zoom – середа 15.00-16.00 (запрошення надсилається в групу Telegram)

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. У позааудиторний час студенти зможуть поставити питання під час консультації (середа, 14.00-15.00).

Інші види комунікації:

очна та онлайн Zoom-консультації за розкладом. е-

mail: dzhidzhora@gmail.com

телефон: +380 67 4871091 аудиторія:

за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна належить до вибіркових, передбачає формування та закріплення навичок аналізу мовленнєвих форм пропагандистської комунікації.

Предметом вивчення дисципліни «Комунікативні технології пропаганди» є технології пропаганди як виду масової комунікації.

Пререквізити курсу: ефективність засвоєння змісту дисципліни. Значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін, як-от: «Риторика», «Логіка», «Політологія», «Всесвітня історія», «Зарубіжна література», «Історія журналістики», «Психологія», «Соціологія».

Мета – встановити мовленнєві особливості функціонування пропагандистської комунікації, зокрема, навчитися розрізняти явища «лінійної» («горизонтальної») та «вертикальної» пропаганди, усвідомлювати закономірності «альтернативного» та «безальтернативного» комунікативного середовища.

Завдання дисципліни: познайомитися із історією питання; розглянути ключові теорії пропаганди; реконструювати пропагандистський процес; засвоїти умови формування світогляду людини під час пропагандистської комунікації; визначити основні етапи та послідовність цього формування; охарактеризувати основні механізми та проаналізувати прийоми, притаманні на кожному з описаних етапів.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Вербальні технології пропаганди» студенти повинні

знати:

- що таке пропаганда та сфера її функціонування у масовокомунікаційному дискурсі;
- в чому різниця між пропагандистською, рекламною та PR-комунікацією;
- основні засоби здійснення пропагандистської комунікації;
- функціональні властивості «пропаганди 1.0» та «пропаганди 2.0»;
- найбільш дієві вербальні та візуальні канали здійснення пропаганди;
- в чому полягають комунікативні ефекти застосування того або іншого засоби, каналу, форми пропаганди.

вміти:

- продемонструвати знання в історії та теорії пропаганди як явища масової комунікації;
- продемонструвати навички аналізу різних засобів, форм, каналів здійснення пропаганди;
- реконструювати процес здійснення пропаганди, починаючи від інформаційних вбросів, завершуючи прорахунки комунікативних наслідків;
- застосовувати отримані знання для профілактичних медіагігієнічних заходів;
- застосовувати отримані знання для контрпропагандистських заходів.

ОПИС КУРСУ

Курс буде викладений у формі лекцій (денна – 16 год., заочна – 6 год.), семінарських (денна – 14 год., заочна – 4 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (денна – 60 год., заочна – 80 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але значною мірою покладається на самостійне вивчення предмета студентами впродовж семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція-дискусія, обговорення); практичні (виконання аналітичних завдань, прикладів логічного мислення); робота з науковим матеріалом, монографіями, статтями, підручниками (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів), ігрові моделі, кейс-стаді.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Місце пропаганди серед інших видів масової комунікації та соціально-комунікаційних технологій.

Тема 2. Моделі пропаганди.

Тема 3. Інформаційне вторгнення в комунікаційне середовище.

Тема 4. Теорії змови як форма інформаційного вторгнення.

Тема 5. Інформаційні війни як тактика пропаганди.

Тема 6. Соціальний інжиніринг і пропаганда.

Тема 7. Соціокомунікаційні умови становлення тоталітарних режимів.

Тема 8. Соціальна міфологія тоталітарних режимів.

Тема 9. Технології розчищення місця під нові форми світосприйняття.

Тема 10. Технології формування нової картини світу.

Тема 11. Технології утримування новоствореної системи цінностей.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрущенко Т. В. Політичні маніпуляції у технологіях тоталітарної пропаганди і сучасність. Гілея : Науковий вісник. № 80, 2014. С. 325– 328.
2. Вітюк Н. Особливості дискурсу політичної пропаганди в умовах інформаційно-психологічної війни. Збірник наукових праць: психологія, 2019. Вип. 24. С. 29-38.
3. Данько Ю. А. Астротурфінг як інструмент віртуальної маніпуляції та політичної пропаганди в умовах інформаційної доби. Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки. 2015. С. 38–49.
4. Джиджора Є. В. Мовленнєві технології пропаганди. Навчально- методичний посібник для здобувачів I курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.10. Одеса, 2022. 118 с.
5. Джиджора Є. В. Візуальна маніпуляція «місцем ведучого» у програмах М. Михалкова «Бесогон TV». The European Development Trends in Journalism, PR, Media and Communication. Wloclawek, Republic of Poland, 2020. P. 72-75.
6. Джиджора Є. В. Теорія змови як пропагандистська модель комунікації (як пов'язані коронавірус, вишки 5G та вакцини Б. Гейтса). Діалог: Медіа-студії. Вип. 26. Одеса, 2020. С. 37-51.
7. Кондратенко Н. В. Вербалізація концепту ВОРОГ в українському політичному

- дискурсі. Філологічні студії : науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету : [зб. наук. праць]. 2017. Вип. 16. С. 358 – 366.
8. Павлов Д. М. Політична пропаганда: комунікативно-технологічний вимір. Політологічний вісник, 2015. Вип. 78. С. 324–334.
 9. Шпилик С. Інформаційна війна, пропаганда та пр: такі схожі й такі різні.... Галицький економічний вісник. 2014. № 4. С. 178–188.
 10. Pavlov D. Особливості технологій політичної пропаганди. Науково-теоретичний альманах Грані. 2021. Вип. 2. С. 141–149.

ОЦІНЮВАННЯ

Залік

Поточний та періодичний контроль											Сума балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10	

Самостійна робота студентів

Ця форма навчання передбачає самостійне опрацювання запропонованого матеріалу, знайомство з першоджерелами, пошук яскравих прикладів пропагандистської комунікації. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді усних відповідей та демонстрації набутих навичок аналізу форм та технологій вербальної та візуальної пропаганди. Увесь обсяг СР містить завдання, які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»):

- активна участь в освітньому процесі;
- виконання необхідного мінімуму навчальної роботи;
- повага до викладача та студентів;
- толерантне ставлення один до одного;

Політика щодо дедлайнів та перескладання (лікарняні, академічна мобільність тощо): лікарняні, навчання за індивідуальним графіком та перескладання допустимі.

Політика щодо академічної доброчесності: опрацьовуємо та засвоюємо матеріал самостійно.

Політика щодо відвідування та запізнень: якщо навчання триває онлайн, викладач записує свої лекції і ділиться у робочому Телеграм-чаті. Той, хто з якоїсь причини пропустив або запізнився, зобов'язаний переглянути запис лекції. Пропуск практичних занять без поважної причини не толерується.

Мобільні пристрої: активно використовуються за вимогою викладача.

Поведінка в аудиторії: повага, активність, прагнення до позитивних звершень, виховання елітарного мислення та елітарної поведінки професіоналів-філологів вищого ґатунку.